

Profielkeuze

vmbo-tl

zorg en welzijn

economie

techniek

landbouw

Weet jij al wat je kiest?

Wessel Gansfort

AANTEKENINGEN

Profielkeuze vmbo-tl

Beste leerling in vmbo 3,

Voor je ligt het profielkeuzeboekje.

In de derde klas gaan jullie een belangrijke keuze maken, jouw profielkeuze. Bij de profielkeuze kies jij het profiel en de vakken waarin je in de vierde klas examen gaat doen.

In het profielkeuze boekje komen de volgende onderwerpen aan bod:

- Regels en bepalingen omtrent de profielen.
- Het verloop van de profielkeuze en belangrijke data.
- Waar je op moet letten bij je keuze.
- Inhoudelijke informatie over de profielen en vakken.

Dit boekje is een hulpmiddel om je te helpen bij het maken van je profielkeuze. De mentor besteed tijdens de mentorlessen en de profielkeuzeday ook aandacht aan de profielkeuze.

Laat dit boekje vooral ook aan je ouders/verzorgers zien.

Mocht je nog vragen hebben, vraag je mentor of loop gerust bij mij langs.

Met vriendelijke groet,

Cindy Ellenbroek

Decaan vmbo-tl

knc@csg.nl

Aanwezig op dinsdag en vrijdag in kamer 80

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	4
1. Regels en bepalingen	5
1.1 Profielen	5
1.2 Gekozen vak in klas 3	6
1.3 Kies je geen wiskunde? Dan krijg je rekenen als vak!	6
1.4 Doorstroom naar havo	6
2. Hoe verloopt de profielkeuze	7
2.1 Wat doen we?	7
2.2 Wanneer?	7
2.3 Wie helpen je bij het kiezen?	7
2.4 Wat kan jou helpen kiezen:	7
3. Waar moet je op letten?	8
4. Omschrijving van de profielen	9
Profiel Zorg & Welzijn	9
Profiel Economie	9
Profiel Techniek	9
Profiel Landbouw	9
5. Het invullen van het formulier	10
5.1 Welke keuzes moeten er gemaakt worden?	10
5.2 Profielkeuze formulier vmbo-tl 4	11
6. Vakkenboekje	12

1. Regels en bepalingen

1.1 Profielen

Dit schooljaar kies je het profiel en de vakken waar je in de vierde klas examen in gaat doen. In principe kun je met alle profielen naar je vervolgopleiding op het MBO.

Er zijn 4 profielen waaruit je kunt kiezen; Zorg en Welzijn, Economie, Techniek en Landbouw. Verderop in dit boekje lees je hier meer over.

Elk profiel is opgebouwd uit 3 delen en een door school ingevuld deel.

- gemeenschappelijk deel (3 vakken)
- verplichte profielvakken (2 vakken)
- profielkeuzevakken in het vrije deel (1 vak)

Het door school ingevulde vrije deel (verplicht voor alle leerlingen): Maatschappijleer / Profielwerkstuk (PWS) / Loopbaanoriëntatie en-begeleiding (LOB) / Lichamelijke Opvoeding (LO) en KCKV.

Het gemeenschappelijk deel

Deze vakken zijn voor alle leerlingen verplicht en in alle profielen hetzelfde. Dit zijn de vakken Nederlands, Engels en Technologie & Toepassing (T&T).

Profieldeel

Bij elk profiel zitten verplichte profielvakken. Deze horen bij het gekozen profiel en passen bij de uitstroomsector.

Het vrije deel

Je bent vrij om een extra 7e vak te kiezen. Ook wanneer je wil doorstromen naar de havo kan dit handig zijn. Meer informatie hierover vraag je mentor of decaan. De aangeboden vakken zijn te kiezen in het stuk "vakken mogelijk voor 7e vak".

Vakken in het vrije profieldeel en vrije deel voor 7e vak worden alleen aangeboden bij voldoende deelname. Het kan zijn dat individuele keuzes in het vrije deel (profielkeuze vrije deel en examenvakken vrije deel) niet gehonoreerd kunnen worden.

Veranderen van profiel

Nadat je in maart jouw definitieve profielkeuze hebt gemaakt is het bijna niet meer mogelijk om nog te wijzigen van profiel. Dit is enkel mogelijk op basis van gegronde redenen en in overleg met de decaan en leerjaarcoördinator.

1.2 Gekozen vak in klas 3

In klas twee heb je gekozen tussen Nask1, Aardrijkskunde en LO2.

Een vak dat je in klas 3 niet hebt gevolgd, kun je in klas 4 niet kiezen.

1.3 Kies je geen wiskunde? Dan krijg je rekenen als vak!

Kies je voor het profiel Zorg & Welzijn of Economie zonder wiskunde dan krijg je rekenen. Een vmbo-leerling moet namelijk wel op het zogenoemde 2F-niveau kunnen rekenen om naar het MBO te gaan. Voor rekenen krijg je les, rekenen staat vermeld in het PTA en je krijgt hiervoor ook schoolexamens. Bij je diploma krijg je een certificaat voor rekenen niveau 2F.

1.4 Doorstroom naar havo

Als je na je eindexamen vmbo wil doorstromen naar de havo moet je hier in je profielkeuze rekening mee houden. De profielkeuze die je nu maakt kan namelijk van invloed zijn voor keuzes die je voor het HBO wil maken. Bespreek dit met je mentor en decaan. De toelatingseisen voor havo 4 staan op de website van school vermeld.

2. Hoe verloopt de profielkeuze

2.1 Wat doen we?

Voordat jij een profielkeuze gaat maken krijg je hier op school de nodige informatie over. In de mentorlessen wordt er gewerkt met Droomloopbaan.nl en krijg je opdrachten die je helpen bij het maken van de profielkeuze.

Tijdens de lessen besteden de vakdocenten aandacht aan de profielkeuze. Ze geven je uitleg over hoe het vak er in de bovenbouw uit ziet. De vakdocent geeft ook een vak advies. Er vindt een gesprek plaats tussen leerling en mentor, eventueel is het mogelijk dat er een gesprek plaatsvindt tussen leerling, ouder(s)/verzorger(s) en decaan. In dit gesprek houden we rekening met de vak adviezen.

2.2 Wanneer?

We houden in grote lijnen het volgende tijdspad aan:

Nov - Jan:	Droomloopbaan en opdrachten tijdens de mentorlessen
8-15 jan:	Vakadviezen van docenten in SOM en informatie over het vak van de docenten tijdens vak lessen
5 feb:	Profielkeuzeday (dag gevuld met informatie tbv profielkeuze)
12 feb:	Voorlopige profielkeuze, inleveren profielkeuzeformulier
12 feb – 12 mrt:	Gesprekken over profielkeuze met mentor en/of decaan (eventueel ook met je ouder(s) / verzorgers)
12 mrt:	Definitieve profielkeuze

2.3 Wie helpen je bij het kiezen?

Bij de volgende personen kun je terecht:

- de vakdocent wat vak inhoud en vak advies betreft
- de mentor geeft profielbegeleiding
- de decaan is er voor specifieke informatie over vervolgopleidingen en beroepen
- je ouders om je profielkeuze te bespreken

2.4 Wat kan jou helpen kiezen:

Opdrachten in Droomloopbaan en blauwe boekje

Vak voorlichting van je vakdocent en de Profielkeuzeday

www.kiesmbo.nl, hier kun je bladeren binnen diverse sectoren en opleidingen en een interesse test maken

Bezoeken van open dagen op het Noorderpoort, Alfa-college, MBO Terra of ROC Menso Altingh. Meer informatie hierover bij je mentor of decaan.

3. Waar moet je op letten?

Algemeen

Bij je profielkeuze moet je twee dingen in de gaten houden:

Kan ik met dit profiel en met deze vakken een diploma halen?

Kan ik met dit profiel en met deze vakken terecht bij opleidingen waar ik interesse voor heb? (voor een overzicht van de toelatingseisen voor een opleiding, kijk in het blauwe boekje dat je hebt gekregen).

Over de vraag 'zou ik het kunnen?' moet je kritisch nadenken. Het is belangrijk dat je kijkt naar de rapportcijfers die je in de derde klas gehaald hebt, je motivatie en het advies van de vakdocent voordat je een keuze maakt voor een vak.

Werkhouding

Met een vmbo-tl opleiding kun je veel kanten op, maar welk profiel je ook kiest, vooral de werkhouding die je hebt, zal belangrijk zijn voor het behalen van je diploma en het succes in je vervolgopleiding. De manier waarop je met je eindexamen bezig bent, je studie- en werkhouding, het opletten tijdens de les en dat je je spullen voor elkaar hebt zijn belangrijk.

Van jou verwachten we dat je zelfstandig kunt werken, je tijd goed in kan delen, samen kan werken en zelfstandig leert leren. Kortom dat je een actieve houding hebt.

Kiezen is actie!!

Om een goede keuze te kunnen maken, zal je je dus zelf actief moeten opstellen. Iedereen wil je helpen, maar hier zal je zelf ook om moeten vragen. Jij bent degene die moet kiezen. Vraag je ouders, docenten, mentor en decaan om hulp waar je dat nodig hebt.

Daarom: Vul Droomloopbaan goed in, overleg met je mentor, vraag je decaan als je iets wilt weten, overleg met je ouders, overleg met andere leerlingen, vraag advies aan je vakdocenten!

4. Omschrijving van de profielen

Profiel Zorg & Welzijn

Dit profiel biedt je mogelijkheden in de sociaal/maatschappelijke sector (werken met mensen). Je kunt daarbij denken aan beroepen als: verpleegkundige, doktersassistent, maatschappelijke zorg, ouderen- en gehandicapten zorg. Maar ook onderwijsassistent, kinderopvang, sport, recreatie en activiteitenbegeleider en uiterlijke verzorging.

Profiel Economie

Dit profiel bereidt je voor op een opleiding richting handel, ondernemerschap en administratie maar ook toerisme en recreatie. Je kunt daarbij denken aan beroepen als: Verkoopmedewerker, accountmanager, ondernemer, bank- en verzekeringswezen, marketing en communicatie, management assistent of in een hotel of recreatieve sector.

Profiel Techniek

Dit profiel bereidt je voor op vooral de technische en daaraan verwante beroepen. Je kunt daarbij denken aan: Werktuigbouwtechniek, elektrotechniek, bouwsector en transport en logistiek. Bijvoorbeeld Scheepsbouw en scheepvaart, wegvervoer, meet- en regeltechniek, onderhoudstechnicus, laboratorium en gezondheidstechnieken.

Profiel Landbouw

Dit profiel bereidt je voor op vooral de groene beroepen als dierverzorging, tuinbouw, hovenier, voeding, natuur & milieu, vee-en paardenhouderij, levensmiddelentechnologie, plantenteelt.

5. Het invullen van het formulier

5.1 Welke keuzes moeten er gemaakt worden?

Kies een profiel : Zorg & Welzijn, Economie, Techniek of Landbouw

Kies bij profiel Zorg en Welzijn tussen Wiskunde-Geschiedenis-Aardrijkskunde

Kies bij profiel Economie tussen Wiskunde-Duits

Vrije deel

Kies in het vrije deel 1 vak dat je nog niet hebt gekozen.

Houd er rekening mee dat je geen vak kunt kiezen dat je in klas 3 niet hebt gevolgd.

Extra vak

Het is mogelijk om een 7de vak te kiezen. Als je kiest voor een extra vak betekent dit dat je er ook eindexamen in gaat doen. Het kiezen van een extra vak is alleen mogelijk op basis van voldoende leerlingen die het vak volgen en het rooster

En verder...

Lever het formulier uiterlijk 12 februari in bij je mentor voorzien van je naam, klas, datum en handtekening van je ouders.

5.2 Profielkeuze formulier vmbo-tl

Profielkeuzeformulier VMBO-TL 2025-2026

Naam _____ Klas _____

Inleverdatum: voorlopige profielkeuze 12 februari 2025 en definitieve profielkeuze 12 maart 2025

GEMEENSCHAPPELIJKE DEEL / verplichte vakken en onderdelen		
Nederlands	Maatschappijleer	Lichamelijke opvoeding (LO)
Engels	Loopbaanoriëntatie en -begeleiding (LOB)	KCKV (afgerond in leerjaar 3)
Technologie & Toepassing (T&T)	Profielwerkstuk (PWS)	

Profiel Zorg en welzijn	Profiel Economie	Profiel Techniek	Profiel Landbouw
----------------------------	---------------------	---------------------	---------------------

Profielvakken (verplicht)	Profielvakken (verplicht)	Profielvakken (verplicht)	Profielvakken (verplicht)
biologie Kies daarnaast 1 vak uit: ☐ wiskunde ☐ geschiedenis ☐ aardrijkskunde*	economie Kies daarnaast 1 vak uit: ☐ wiskunde ☐ Duits	wiskunde nask1*	wiskunde nask1*

Profielkeuze vrije deel	Profielkeuze vrije deel	Profielkeuze vrije deel	Profielkeuze vrije deel
Kies 1 vak: ☐ nask2 ☐ handvaardigheid ☐ LO2* ☐ economie ☐ aardrijkskunde* ☐ Duits ☐ wiskunde ☐ geschiedenis	Kies 1 vak: ☐ handvaardigheid ☐ LO2* ☐ aardrijkskunde* ☐ geschiedenis ☐ biologie ☐ Duits ☐ wiskunde	Kies 1 vak: ☐ handvaardigheid ☐ economie ☐ geschiedenis ☐ Duits ☐ biologie ☐ nask2	Kies 1 vak: ☐ handvaardigheid ☐ economie ☐ geschiedenis ☐ Duits ☐ biologie ☐ nask2

Vakken mogelijk voor 7e vak	Vakken mogelijk voor 7e vak	Vakken mogelijk voor 7e vak	Vakken mogelijk voor 7e vak
☐ handvaardigheid ☐ LO2* ☐ economie ☐ aardrijkskunde* ☐ Duits ☐ wiskunde	☐ handvaardigheid ☐ LO2* ☐ aardrijkskunde* ☐ geschiedenis ☐ Duits ☐ biologie	☐ handvaardigheid ☐ economie ☐ geschiedenis ☐ Duits ☐ biologie ☐ nask2	☐ handvaardigheid ☐ economie ☐ geschiedenis ☐ Duits ☐ biologie ☐ nask2

Ik overweeg na het vmbo-examen door te stromen naar havo: ja / nee (Streek door wat niet van toepassing is)

* Aardrijkskunde en LO2 kan alleen worden gekozen als het vak in klas 3 is gevolgd. De profielen Techniek en Landbouw kunnen alleen gevolgd worden als Nask1 in klas 3 is gevolgd.

Opmerkingen:

- Leerlingen zonder wiskunde volgen verplicht het vak rekenen in klas 4 en ronden dit af met schoolexamens.
- Ben je van plan na het behalen van je vmbo tl-diploma door te stromen naar havo-4 dan kan een 7^e vak van belang zijn. Je mentor/ de decaan kan je hierover van informatie voorzien.
- Vakken in het vrije deel (profielkeuze vrije deel en vakken mogelijk voor 7^e vak) bieden wij alleen aan bij voldoende deelname.
- Het kan zijn dat individuele keuzes in het vrije deel (profielkeuze vrije deel en examenvakken vrije deel) niet gehonoreerd kunnen worden.

Datum: _____ Handtekening ouder/verzorger: _____

6. Vakkenboekje

Nederlands
Engels
T&T
LOB (Loopbaanoriëntatie en -begeleiding)
Lichamelijke Opvoeding
KCKV
Duits
Wiskunde
Rekenen
Geschiedenis
Aardrijkskunde
Maatschappijleer
Handvaardigheid
Economie
Biologie
Nask1: Natuurkunde
Nask2: Scheikunde
Lichamelijke Opvoeding 2

Nederlands

Waar gaat het vak over?

Het vak Nederlands gaat over de wereld om je heen. Je leert je via taal te verhouden tot je omgeving: je spreekt erover, je schrijft erover en je leest erover.

Waarom het vak?

De taal, het Nederlands, is een communicatiemiddel waarmee je je kunt uitdrukken over de wereld om je heen en waarmee je je kunt verhouden tot de mensen om je heen. Kortom, de taal brengt je in contact met je omgeving! Hieronder lees je hoe je dat gaat doen.

Wat doen we bij Nederlands in de bovenbouw?

Bij het vak Nederlands komen verschillende vaardigheden aan bod. Je leert bijvoorbeeld hoe je je mening kunt onderbouwen met argumenten bij het onderdeel debatteren; je leert hoe je een goede tekst kunt schrijven; je leert over verhalen uit verschillende tijden; je leert hoe je handig met lastige teksten om kunt gaan en je leert hoe je voor een groep kunt spreken.

Hoeveel uur per week per leerjaar?

Alle klassen in de bovenbouw krijgen ten minste drie uren Nederlands per week.

Waar gaat het vak over?

Het schrijven van een brief, recensie, essay of een verhaal. Het lezen van een boek of het begrijpen van teksten over verschillende onderwerpen. Het geven van je mening of je kunnen redden in bijvoorbeeld een winkel of een restaurant, vertellen over een onderzoek dat je hebt gedaan. Het begrijpen van een video of audiofragment.

Engels is een verplicht vak in TL4, omdat deze taal een belangrijke rol speelt in de wereld. Het Engels wordt door wel 1,5 miljard mensen gesproken, vaak als moedertaal, maar nog veel vaker als taal om elkaar te begrijpen als je elkaars taal niet spreekt.

Wat doen we bij Engels in de bovenbouw?

In T4 heb je geen hoofdstuktoetsen meer, maar toetsen we alleen de vaardigheden: lezen, schrijven, spreken en kijken en luisteren. We bereiden ons het hele jaar voor op de SE's en het eindexamen (lezen). Daarnaast behandelen we ook actuele onderwerpen en houden we het nieuws bij.

Hoeveel uur per week per leerjaar?

Engels heb je in dit jaar 3 uur per week, net zoals in T3.

Technologie & Toepassing (T&T)

Waar gaat het vak over?

Technologie en Toepassing (T&T) is een uitdagend vak waarin je leert hoe technologie onze wereld verandert. Tijdens T&T werk je aan echte opdrachten van bedrijven of instellingen bij jou in de buurt. Je combineert theorie en praktijk om problemen op te lossen en innovatieve ideeën te ontwikkelen.

Bij T&T ontdek je hoe techniek en innovatie bijdragen aan belangrijke thema's zoals duurzaamheid, gezondheid en slimme technologie. Je leert door te doen en ontwikkelt waardevolle vaardigheden die je in de toekomst goed kunt gebruiken.

Waarom het vak?

T&T is meer dan een vak; het bereidt je voor op de toekomst!

- Je leert vaardigheden voor de 21e eeuw: samenwerken, probleemoplossend denken en creatief ontwerpen.
- Je krijgt een voorproefje van het werkveld: je werkt aan projecten die lijken op wat echte professionals doen.
- Je bent praktisch bezig: je ontdekt nieuwe technologieën en werkt met tools zoals 3D-printers, een lasersnijder en programmeersoftware.

Wat doen we bij T&T in de bovenbouw?

Bij T&T krijg je opdrachten van bedrijven of instellingen bij jou in de buurt. Je bedenkt technologische oplossingen en werkt samen in een projectgroep. In drie stappen (actie ondernemen, onderzoek doen en ontwerpen) maak je een prototype, model of advies.

Voorbeelden van projecten:

- Het ontwikkelen van een webapp.
- Het bouwen van een duurzaam Tiny House.
- Het ontwerpen van mooie en duurzame kleding.

Hoeveel uur per week per leerjaar?

- In leerjaar 3: Je werkt aan 5 projecten. Dit doe je een half jaar lang 6 uur per week en een half jaar 4 uur per week.
- In leerjaar 4: Je werkt aan 2 projecten, waarvan het tweede project je examenopdracht is. Hier werk je 4 uur per week aan. Het vak sluit je rond maart af met een schoolexamen.

LOB (Loopbaanoriëntatie en-begeleiding)

Waar gaat het vak over?

Bij het vak LOB leer je meer over wie jij bent, wat je kan en wat je wilt. Deze zelfkennis kan je helpen tijdens het maken van een keuze voor een vervolgopleiding. Tijdens LOB krijg je meer inzicht in verschillende opleidingen en hoe het er aan toe gaat op het MBO.

Waarom het vak?

Het vak LOB helpt je bij het onderzoeken wat je na de middelbare school wilt gaan doen. Wat past bij mij? Wil ik naar het MBO of havo? Wat vind ik leuk en wat niet?

Wat doen we bij LOB in de bovenbouw?

Tijdens de lessen met je mentor ga je onderzoeken wie jij bent, wat je kan en wat je wilt. Ook ga je onderzoeken welke opleidingen en mogelijkheden er zijn en waar. Dit doe je aan de hand van de vier fases van studiekeuze: oriënteren, verkennen, verdiepen en beslissen. De LOB lessen zijn hierop gericht en bestaan uit klassikale lessen, thuis opdrachten en opdrachten die je samen met je ouder(s) of verzorger(s) doet. Het is fijn als zij je hierin ook kunnen helpen. Zij zijn tenslotte de personen die jou goed kennen. De verplichte activiteiten kies je op basis van de fase waar je in zit.

De verplichte activiteiten in leerjaar 4 zijn het volgen van:

- LOB-lessen
- Bezoeken van minimaal één open dag, meeloopdag
- Bezoeken van minimaal één meeloopdag

Hoeveel uur per week volg je LOB?

In vmbo krijg je 1 uur per week LOB van je mentor

Lichamelijke Opvoeding

Waar gaat het LO over en waarom LO?

Het vak bewegingsonderwijs richt zich op het ontwikkelen van motorische vaardigheden en het bevorderen van een actieve levensstijl bij leerlingen. Het omvat verschillende aspecten, zoals:

1. Motorische Vaardigheden: Leerlingen leren basisvaardigheden zoals rennen, springen, gooien en vangen, maar ook meer complexe bewegingen en sporten.
2. Sport en Spel: Het vak introduceert verschillende sporten en spelvormen, waardoor leerlingen kennis maken met teamwork, strategie en competitie.
3. Fysieke Gezondheid: Bewegingsonderwijs benadrukt het belang van lichaamsbeweging voor een gezonde levensstijl en helpt leerlingen bewust te worden van hun eigen gezondheid.
4. Sociale Vaardigheden: Door samen te sporten en te spelen, ontwikkelen leerlingen sociale vaardigheden zoals samenwerken, communiceren en respect voor anderen.
5. Zelfvertrouwen en Discipline: Het vak moedigt leerlingen aan om uitdagingen aan te gaan, wat bijdraagt aan hun zelfvertrouwen en doorzettingsvermogen.

Kortom, bewegingsonderwijs is een veelzijdig vak dat niet alleen focust op fysieke ontwikkeling, maar ook op sociale en emotionele groei.

In de bovenbouw kan je als examenvak kiezen voor LO2

Hiermee leg je een goede basis om voor sport en bewegen te kiezen of de opleiding tot gymleraar. Ook zijn beroepen als fysiotherapeut, trainer / coach bij een vereniging of in de gezondheidszorg opties om in te gaan werken.

In de bovenbouw hebben we het Sport Oriëntatie Keuzeprogramma (SOK). Je kiest uit een aangeboden pakket van sporten drie sporten die je interesseren, maar die je nog niet goed kent. Per sport volg je twee clinics tijdens de LO-les. Deze zijn veelal buiten de school. Hierdoor maak je kennis met sporten die mogelijk interessant voor je zijn maar je nog niet kende.

Hoeveel uur per week?

In vmbo 4 volg je 2 uur per week LO het eerste half jaar.

KCKV

Waar gaat het vak KCKV over?

CKV (Culturele en Kunstzinnige Vorming) helpt je kritisch te kijken naar kunst en cultuur en hun rol in jouw leven en de maatschappij te begrijpen. Het vak behandelt verschillende kunstvormen en culturele activiteiten zoals theater-, concert- en museumbezoeken. Zo verbreed je je horizon en word je bewuster van hoe kunst en cultuur onze wereld en identiteit vormen.

Waarom het vak?

Het vak CKV is belangrijk omdat het je helpt creatiever te denken en je inzicht geeft in de rol van kunst en cultuur in jouw leven en de maatschappij. Daarnaast leer je je eigen mening vormen en kritisch kijken naar verschillende kunstvormen en culturele uitingen.

Wat doen we bij KCKV?

Je onderneemt culturele activiteiten en je krijgt daar uitleg over. Daarnaast doe je onderzoek (op gebied van kunst en cultuur) en leert je eigen mening vormen.

Hoeveel uur per week?

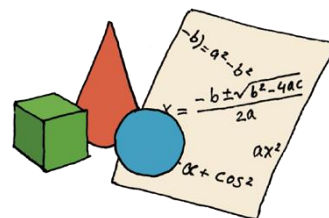
In vmbo 4: een half jaar 2 uur per week.

Ook is er een kans dat je later in je werk in aanraking komt met de Duitse taal. Nog steeds is Duitsland de grootste handelspartner van Nederland. Veel contacten met Duitse bedrijven gaat in het Duits. Daarnaast is Duits erg handig als je later in de horeca of toerisme wilt gaan werken. Een goede kennis van de Duitse taal vergroot zelfs je baankansen.

Er wordt vooral aandacht besteed aan de vier vaardigheden. Dat zijn: leesvaardigheid, kijk- en luistervaardigheid, schrijfvaardigheid en spreekvaardigheid. Deze vier vaardigheden laten zien hoe goed jij een taal beheerst en tellen daarom allemaal mee voor je examencijfer. Aan het einde van het schooljaar ben je vooral bezig met leesvaardigheid, omdat het centrale eindexamen volledig uit leesteksten bestaat. Het examenjaar is dus wel echt anders dan de andere schooljaren. De woordjes en de grammatica die je in de onderbouw geleerd hebt, dienen vooral als basis voor het eindexamenjaar en worden dan niet opnieuw getoetst.

In het examenjaar krijg je vier uur per week Duits.

Waar gaat wiskunde over?

Waarom hebben we wiskunde?

Wat doen we bij wiskunde in de bovenbouw?

Statistiek: Je leert informatie uit grafieken halen, zoals gemiddelden, en zelf grafieken maken zoals een steelbladdiagram en een boxplot.

Tijdens de lessen werken we uit de boeken van Getal & Ruimte, waarbij het boek deel 2 een herhaling biedt van alle lesstof die moet worden geleerd voor de examens. Ook oefen je met oude examenvragen. Zo bereiden we je goed voor op het examen.

Hoeveel uur wiskunde per week?

Klas 4: 4 uur per week

Rekenen

Waar gaat het vak rekenen over?

Het vak rekenen op VMBO-TL richt zich op het ontwikkelen van rekenvaardigheden die je in het dagelijks leven kunt toepassen, maar ook in vervolgoopleidingen of op de werkvloer. Het gaat hierbij om verschillende domeinen, zoals:

Getallen en bewerkingen: Dit omvat optellen, aftrekken, vermenigvuldigen, delen en het werken met breuken, procenten en kommagetallen.

Meten en meetkunde: Je leert werken en rekenen met lengtes, oppervlakten, volumes, tijd, geld en andere eenheden.

Verhoudingen en procenten: Hoe je met verhoudingen werkt, zoals bij korting, belasting of rente.

Grafieken en tabellen: Het interpreteren van gegevens in grafieken en tabellen en het maken van berekeningen op basis van die gegevens.

Waarom is het vak rekenen belangrijk?

Rekenen is een fundamentele vaardigheid die je in veel situaties dagelijks nodig hebt. Hier zijn enkele redenen waarom het belangrijk is:

Praktisch nut: Rekenen helpt bij het maken van budgetten, het berekenen van kortingen, het kopen van producten met de juiste hoeveelheden en het berekenen van reistijden of afstanden.

Zelfstandigheid: Het ontwikkelen van rekenvaardigheden zorgt ervoor dat je zelfstandig kunt functioneren in de maatschappij zonder afhankelijk te zijn van anderen voor simpele berekeningen.

Werk en vervolgoopleidingen: In veel beroepen en vervolgoopleidingen wordt rekenen gevraagd, bijvoorbeeld in de techniek, de gezondheidszorg, de handel en de administratie. Goede rekenvaardigheden vergroten je kansen op werk en studie.

Probleemoplossend vermogen: Rekenen helpt je om logisch na te denken en problemen stap voor stap op te lossen. Het is een oefening in precisie, planning en analyseren.

Kortom, rekenen is niet alleen belangrijk voor school, maar ook voor je dagelijkse leven en toekomst.

Wat doen we bij rekenen in de bovenbouw?

Je werkt tijdens de les aan je rekenvaardigheden met behulp van GotIt, een online-programma die zich aanpast aan jouw niveau. Er wordt daardoor geoefend op en net iets boven jouw niveau. Rekenvaardigheden worden ook gevraagd op het examen van economie en biologie. Daarom wordt er bij rekenen ook geoefend met oude examenvragen van die vakken waarin rekenvaardigheden gevraagd worden.

Hoeveel uur per week per leerjaar?

In klas 4 krijg je het hele schooljaar 1 lesuur per week rekenen.

Geschiedenis

Waar gaat het vak over?

Bij het vak geschiedenis wordt het verleden ingedeeld in tien zogenaamde tijdvakken en vijf periodes. In de onderbouw wordt de hele geschiedenis behandeld, van prehistorie tot heden. In de bovenbouw ontdek je de twintigste eeuw. Een periode waarin de wereld een enorme verandering heeft doorgemaakt.

Waarom het vak?

Het vak geschiedenis is van belang voor je algemene ontwikkeling. Zo laat het je bijvoorbeeld zien waarom wij leven in een democratie, terwijl dat niet in alle landen het geval is. Op die manier leer je begrijpen hoe onze samenleving zich in de loop van de tijd heeft ontwikkeld. Je leert relativeren en analyseren. Hierdoor is het vak geschiedenis nuttig voor allerlei beroepen.

Wat doen we bij geschiedenis in de bovenbouw?

Het schoolexamen bestaat uit historische vaardigheden en uit tenminste twee kerndelen naar keuze. Hierbij wordt gekozen uit:

- De koloniale relatie Indonesië-Nederland
- De industriële samenleving in Nederland
- Sociale zekerheid en verzorgingsstaat in Nederland
- Cultureel-Mentale ontwikkelingen in Nederland na 1945
- De Koude Oorlog

Op het centraal examen worden elk jaar, in relatie tot de historische vaardigheden, twee exameneenheden getoetst: het 'Historisch Overzicht vanaf 1900' en 'Staatsinrichting van Nederland'.

Dit houdt in dat algemene historische kennis aan de orde moet komen. De vaardigheden die eigenlijk al vanaf de brugklas aan de orde komen, blijven van belang.

Hoeveel uur per week per leerjaar?

In de derde klas heb je twee uur per week geschiedenis en in de vierde klas vier uur. Zo ben je goed voorbereid op het centraal examen!

Aardrijkskunde

Ben je geïnteresseerd in de wereld om je heen? Heb je belangstelling voor actuele thema's zoals klimaatverandering, het weer, migratie, arm en rijk? Wil je graag je algemene kennis vergroten? Dan is aardrijkskunde een vak dat bij je past!

Aardrijkskunde geeft je een stevige basis voor je algemene ontwikkeling, zodat je op een zinnige manier kunt meedenken en meepraten over thema's die plaatsvinden in ons eigen land of op grotere schaal in de andere delen van de wereld. Als je in de onderbouw met normaal werken een voldoende voor aardrijkskunde kon halen, dan is het vak voor jou in de bovenbouw vast geen probleem.

Waar gaat aardrijkskunde over?

Aardrijkskunde gaat over verschijnselen in landen en regio's, ver weg en dichtbij, die laten zien hoe de mensen leven met de mogelijkheden die de natuur en de maatschappij hen daar bieden. Aardrijkskunde focust op zowel fysische (natuur) als sociale (maatschappij) geografie. Dit betekent dat er onderwerpen aan bod zullen komen die gaan over weer en klimaat, leefbaarheid, arm en rijk, groene energie en water. Ook leer je wat geografische werkwijzen zijn en hoe je daar in de praktijk mee kunt werken.

Wat doen we bij aardrijkskunde in de bovenbouw?

Veel aardrijkskundige thema's worden aan de hand van voorbeeldgebieden behandeld en je docent leert je om daar met een geografische blik naar te kijken, verbanden te leggen en de juiste conclusies te trekken. Verder werk je soms zelfstandig en soms in groepjes aan zo'n thema met behulp van allerlei toepassingsopdrachten. Ook zul je op excursie gaan, zodat je merkt wat aardrijkskunde in de praktijk allemaal te bieden heeft.

Waarom aardrijkskunde?

Naast een goede algemene ontwikkeling komt aardrijkskunde altijd van pas, omdat je leert om met een kritische blik te kijken naar actuele vraagstukken. Het vak maakt je als leerling daardoor bewust van jouw eigen rol in een constant veranderende wereld omdat je jezelf ontwikkelt als wereldburger die met een brede blik naar de wereld kan kijken. Daarnaast kun je de kennis van de samenleving om je heen later heel goed gebruiken als je een beroep zou krijgen bij bijvoorbeeld de overheid, in het onderwijs, bij de politie, in recreatie of toerisme, bij natuur-of milieuorganisaties, in de journalistiek of in de economische sector. Kortom je hebt er later altijd wat aan!

Hoeveel uur per week per leerjaar?

In klas 3 heb je 2.5 uur aardrijkskunde in de week en in klas 4 heb je 3.5 uur aardrijkskunde in de week.

Maatschappijleer

Waar gaat het vak maatschappijleer over?

Bij het vak maatschappijleer onderzoek je hoe onze samenleving in elkaar zit. Dit doe je aan de hand van theorie over bijvoorbeeld politiek en criminaliteit, en door onderzoek te doen naar bijvoorbeeld beeldvorming via media. Zo leer je niet alleen feiten, maar vorm je ook een eigen mening.

Wat doen we bij maatschappijleer in de bovenbouw?

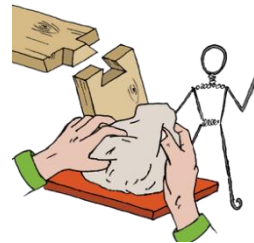
Maatschappijleer is een vak dat je niet alleen uit een boek leert. De stof in het boek komt dagelijks terug in het nieuws, op sociale media en in gesprekken aan de keukentafel. We gebruiken deze voorbeelden daarom ook in de les. Bijvoorbeeld door een documentaire over een nieuw onderwerp als lesstof te analyseren, op excursie te gaan naar de Tweede Kamer in Den Haag en door te debatteren over actuele kwesties.

Hoeveel uur per week per leerjaar?

In het examenjaar heb je twee uur per week maatschappijleer. De toetsing bestaat uit zowel schriftelijke school examens, als praktische opdrachten. Het eindcijfer telt mee in de zak- en slaagregeling van het eindexamen.

Handvaardigheid

Handvaardigheid is een beeldend vak en een examenvak op het vmbo

Waar gaat handvaardigheid over en wat leer je bij handvaardigheid,?

-Het maken van beelden, toegepaste vormgeving of architectuur

Je doet ervaringen op met uiteenlopende materialen en technieken; deze kennis komt je van pas als je beeldend gaat werken.

Je leert keuzes te maken voor gegeven problemen en op deze manier wordt de vindingrijkheid ontwikkeld. Je leert bewust om te gaan met de beeldaspecten en deze toe te passen in je eigen beeldende werk.

-Het kijken naar beelden

Je maakt via afbeeldingen kennis met verschillende beeldaspecten zoals vorm, ruimte, kleur, licht, textuur, ritme. Tijdens de vakexcursie kijk je heel gericht naar beelden, architectuur, schilderijen en/of toegepaste kunst.

-Het communiceren over beelden

Je leert je beelden schriftelijk toe te lichten en te presenteren door de mondelingen. Je maakt kennis met kunstgeschiedenis en kunstbeschouwing. Bij deze onderdelen leer je gaandeweg in te gaan op de betekenis van beelden, er over na te denken en er over te praten.

Waarom zou je handvaardigheid kiezen?

- Je vindt het een leuk vak
- Je vindt het plezierig om beeldend bezig te zijn
- Je wilt jezelf graag breder ontwikkelen en naast alle zaken die je op school met je hoofd leert wil je ook graag iets met je handen doen
- Je wilt graag meer weten over kunst & cultuur
- Het vak past goed bij een vervolgopleiding

Voor wie is het vak geschikt?

Leerlingen met aanleg en talent kunnen het vak zeker kiezen, maar dat is niet het enige dat telt. Ook doorzettingsvermogen en een zelfstandige manier van werken zijn belangrijk. Motivatie van de leerling is een belangrijke voorwaarde om het vak met een goed cijfer te kunnen afsluiten.

Praktisch, wat gaan we doen in VMBO 4 en in hoeveel uur per week

In VMBO 4 vinden er twee schoolexamens plaats. De leerlingen werken aan een door de docent vastgesteld thema. Ze maken binnen het thema twee werkstukken en maken hierbij de keuze tussen: beeld, toegepaste vormgeving en architectuur. Bij de schoolexamens is de materiaal- en technieke keuze vrij. Het werkproces wordt vastgelegd in een SE-verslag. Ook wordt er een beeldanalyse gemaakt van een zelfgemaakt werkstuk. Vanaf maart wordt er gewerkt aan het Centraal Examen. Er vindt een Centraal Praktisch Examen plaats (maart) en er vindt een Centraal Schriftelijk Examen plaats (mei) Het thema is landelijk en wordt door het CITO bepaald. In VMBO 4 heb je 4 lesuren handvaardigheid, 3 uur praktijk en 1 uur theorie.

Economie

Waarom het vak economie?

Met het profiel economie en het behalen van je diploma kun je breed kiezen uit vervolgopleidingen. Deze staan allemaal in het blauwe boekje die jullie hebben ontvangen over de verschillende vervolgopleidingen MBO, HBO en universiteit

Waar gaat het vak economie over?

Als je het profiel Economie kiest, leer je veel over ondernemerschap, financiën en administratie. Je leert hoe bedrijven werken, hoe je een eigen bedrijf kunt starten en hoe je met geld om moet gaan. Leerlingen die dit profiel kiezen vinden later vaak een baan in de marketing en communicatie, toerisme, (bedrijfs)administratie, juridische sector, bestuur en beleid, geüniformeerde beroepen of worden zelf ondernemer.

Ook leer je veel over onderwerpen die je tijdens je (werkzame) leven tegenkomt. Het zoeken van een baan, contracten, verzekeringen, belastingen, productie en inkomen.

Wat doen we bij economie in de bovenbouw?

In het examenjaar gaan we vooral aan de slag met vaardigheden. De lesstof is nagenoeg gelijk aan dat van het voorexamenjaar waarbij je het toepassen van de theorie, economische modellen en berekeningen verder ontwikkeld.

Als er ruimte en tijd is willen we tijdens een aantal lessen ook de theorie koppelen aan de praktijk door jullie praktijkopdrachten te laten maken. Deze opdrachten verschillen per stroming en zijn voor vmbo anders dan voor havo of atheneum

Hoeveel uur per week per leerjaar?

In vmbo 4 volg je het vak economie 4 uur per week

Biologie

Waar gaat het vak over?

Biologie is de wetenschap die alles bestudeert wat leeft! Het gaat over planten, dieren, mensen en zelfs piepkleine organismen zoals bacteriën. Bij biologie leer je hoe levende wezens werken, hoe ze groeien, wat ze nodig hebben om te overleven, en hoe ze met elkaar en hun omgeving verbonden zijn.

Denk bijvoorbeeld aan hoe je hart bloed rondpompt, waardoor bomen zuurstof maken, of waarom vogels in de winter naar warmere landen vliegen. Maar biologie gaat ook over grote vragen, zoals: hoe is het leven op aarde ontstaan? Hoe houden we onze planeet gezond? Het mooie van biologie is dat het overal om je heen te vinden is. Van je eigen lichaam tot de dieren in de natuur en de planten in je tuin.

Waarom het vak?

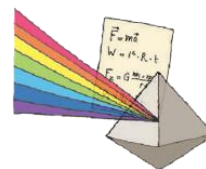
Het helpt je begrijpen hoe het leven werkt en hoe we goed voor de wereld kunnen zorgen. Biologie is dus niet alleen interessant, maar ook belangrijk! Zowel voor je dagelijks leven, maar ook voor sommige beroepen. Wil je verder in de gezondheidszorg, groenvoorziening, onderwijs of als onderzoeker kies dan biologie.

Wat doen we bij biologie in de bovenbouw?

In de bovenbouw ga je nog dieper op de lesstof in. We gaan verder met onderwerpen die je al in de onderbouw hebt gehad, maar breiden deze uit en verdiepen ons nog meer in deze onderwerpen (Genetica, ecologie, voortplanting etc.)

Hoeveel uur per week per leerjaar?

In de vierde klas volg je 4 uur in de week biologie.

Nask1: Natuurkunde

Waar gaat natuurkunde over?

Belangrijke onderwerpen in de natuurkunde zijn elektriciteit, mechanica, krachten, geluid en energie. Het is en blijft een theoretisch vak maar een aantal onderwerpen kunnen we ook ondersteunen met een practicum.

Waarom zou je natuurkunde kiezen?

In klas 3 is natuurkunde al een keuzevak. In klas 2 en in klas 3 zal je al gemerkt hebben dat natuurkunde ook veel te maken heeft met toegepaste wiskunde. Je moet echt inzicht hebben voor het rekenwerk, voor toepassing van formules en voor technische probleemaanpak. Het vak natuurkunde is bedoeld voor iemand die echt wil weten hoe techniek in elkaar zit. Na klas 4 bezit je over goede basiskennis waarmee je één van de vele opleidingen kunt gaan volgen in de sectoren Techniek, Landbouw en Zorg.

Techniek is een beroepsrichting die steeds meer in de maatschappij wordt gevraagd. Technische opleidingen geven niet altijd aan dat natuurkunde voor toelating verplicht is maar het is vanzelfsprekend dat goede basiskennis in een vervolgopleiding wel belangrijk is.

Ook in de zorg kun je met natuurkundige onderwerpen te maken krijgen zoals het uitvoeren van eenvoudige onderzoekjes en hoe je patiënten, minimaal belast, moet gaan tillen.

Kortom heb je een beetje gevoel voor exact en wil je mogelijkheden voor de toekomst zo breed mogelijk houden dan is natuurkunde je vak.

Wat doen we bij natuurkunde in de bovenbouw?

We oefenen veel met berekeningen. De meeste berekeningen moet je met een formule uitvoeren, je krijgt een BINAS waar alle formules in staan. Daarnaast doen we een aantal practica waar je ook een cijfer op krijgt.

Praktisch: hoeveel uren?

Bij natuurkunde horen veel verschillende onderwerpen en moet je veel vaardigheden beheersen. Je hebt dan ook 4 uur natuurkunde per week.

Lichamelijke Opvoeding 2

Waar gaat het vak over?

De kern van LO2 (Lichamelijke Opvoeding 2) is in bewegingssituaties beter leren bewegen, maar zeker ook leren regelen en meer weten over de achtergrond van bewegen en sport

Waarom het vak?

Je moet natuurlijk wel redelijk sportief zijn, maar je hoeft niet persé een goede sporter te zijn.

Het belangrijkste is dat je erg geïnteresseerd en gemotiveerd bent in sport en bewegen en dat je wilt verdiepen in de achtergronden daarvan. Je moet het leuk vinden om in bewegingssituaties leiding te nemen. Bij LO2 leer je verschillende rollen te vervullen van instructeur, coach, scheidsrechter, observator en als organisator.

Toekomstmogelijkheden

Wil je naar Sport & Bewegen, of ben je geïnteresseerd in geüniformeerde beroepen (defensie, politie of bij de brandweer). Maar denk ook aan de gezondheidszorg of welzijnswerk, bijvoorbeeld als activiteitenbegeleider, spelbegeleider of inrichting- werker

Misschien wil je als vrijwilliger nog verder verdiepen als scheidsrechter, als trainer of coach of als toernooiorganisator. Trainer bij de jeugd bijvoorbeeld.

Of vind je het gewoon alleen maar heel plezierig om met sport bezig te zijn en zou je daarin best wel wat verder in willen verdiepen?

Wat doen we bij LO2?

LO2 is gym als examenvak. Voor alle duidelijkheid: dat komt bovenop de tijd die je al aan Lichamelijke opvoeding in de gewone lessen besteedt. Tijdens deze lessen krijg je niet alleen praktijk, maar ook theorie en regeltaken, zoals organiseren en lesgeven.

Je krijgt praktijk onderdelen

Theorie over het organiseren van een toernooi, de werking van het lichaam

EHBSO

Lesgeven aan elkaar

Hoeveel uur per week per leerjaar?

T3 heb je 2 uur

T4 heb je 4 uur

LO2 is gym als examenvak. Voor alle duidelijkheid: dat komt bovenop de tijd die je al aan Lichamelijke opvoeding in de gewone lessen besteedt. Tijdens deze lessen krijg je niet alleen praktijk, maar ook theorie en regeltaken, zoals organiseren en lesgeven.

AANTEKENINGEN

